

Programot hirdetett a Civil EU Elnökség!

A Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége valamint a Civilizáció koalíció közös sajtóközleménye.

2024.07.03.

Megkezdődött a Civil EU Elnökség! Civil szervezetek hétalkalmas rendezvénysorozatot indítottak, amiben olyan témákkal foglalkoznak, amik a magyar EU elnökség hivatalos programjából kimaradtak.

Prioritásaink: demokrácia, szolidaritás, zöld átállás.

Minden rendezvény egy fontos társadalmi ügyet jár körül, a félév alatt sor kerül a hazai és uniós akkumulátor stratégia, az erdeink állapotának, vizeink ellenállóképességének, az igazságos zöld átállásnak, a roma integrációnak, a nők közéleti részvételének és a civil szervezetek helyzetének megvitatására is.

A rendezvénysorozat a **Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége** és a **Civilizáció Koalíció** közös szervezésében valósul meg a magyar EU elnökséggel párhuzamosan, ám attól függetlenül.

Kun Zoltán a Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetségének elnöke elmondta:

“A Civil EU Elnökség célja, hogy felerősítse a civil társadalom hangját. Az EU elnökség egy lehetőség Magyarország számára, amivel élnünk kell, a civil szervezetek szakmai álláspontjuk és a tudományos eredmények bemutatásával azt akarják elérni, hogy jól átgondolt, alaposan kidolgozott stratégiák szülessenek hazai és uniós szinten is”.

Környezeti témákban több rendezvényre is sor kerül:

- Az EU és hazánk vízgazdálkodása kapcsán Kun Zoltán kiemelte, hogy Magyarország már nem víznagyhatalom, vizeink állapota pedig EU szerte romlik, a trendek megfordításához stratégiaalkotásra és szemléletváltásra, jó gyakorlatokra és a tudományos eredmények figyelembevételére van szükség. Erdeink helyzetére térve elmondta, hogy az EU védett erdeinek mindössze 14%-a van jó állapotban, muszáj javítani az erdők természetességén, új jogszabályokra van szükség, és fel kell hagyni erdeink kizsákmányolásával.
- Bodnár Zsuzsa a Göd-Ért Egyesülettől az akkumulátorgyártás árnyoldalairól beszélt, a gazdaságosságtól kezdve a levegő-, talaj-, víz- és zajszennyezésen, illetve a hulladékgazdálkodáson át egészen a szociális

hatásokig rengeteg problémát okoz a hazai és EU-s akkumulátorgyártási stratégia.

- Bari Jutka, a Zöld Jogi Platform képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy a klímaválság kezelésére alkalmazott megoldások gyakran tovább mélyítik a társadalmi egyenlőtlenségeket, a növekvő élelmiszer- és energiaárak, az emelkedő lakhatási költségek és a dráguló közszolgáltatások mind a leghátrányosabb csoportokat érintik a legerősebben. A European Green Deal keretében ezekre a kihívásokra is választ kell találni az igazságos zöld átmenet érdekében.

A környezeti témák mellett a női, roma és a civil társadalom helyzetével foglalkozó események is megrendezésre kerülnek a Civil EU Elnökség ideje alatt:

- Hajnal Edina, a MENŐK Egyesület képviselőjében kiemelte, hogy hazánkban a parlamenti ciklusokban 10% körül mozog a képviselők aránya, amely európai és világviszonylatban is igen alacsony. Ráadásul Magyarország a világ azon kevés országai közé tartozik - pl. Jemennel és Szaúd-Arábiával együtt -, ahol nincsen egyetlen női tagja sem a kormánynak. Célu ezért, a nők közéleti szerepvállalásának elősegítését, a női közösségeknek az erősítését tűzték ki. Mindezt annak érdekében, hogy felkészült, informált nők lépjenek a politikai térbe és demokratikus eszközökkel a nők valódi érdekeit figyelembe véve hatékonyan képviseljék nőtársaikat.
- Nun András, az Autonómia Alapítvány igazgatója az EGALIPE Hálózat a romák egyenlőségéért képviselőjében elmondta, hogy 2026-ban minden uniós tagállamnak frissítenie kell a romastratégiáját. Ezt a munkát már idén el kell kezdeni, ezért román, cseh és bolgár roma hálózatokkal és minisztériumi szereplőkkel közös rendezvényen keresnek jó gyakorlatokat, és tesznek javaslatokat a roma szervezetek és a kormányok közötti párbeszéd erősítésére.
- Móra Veronika, az Ökotárs Alapítvány igazgatója a civil társadalom megerősítésének fontosságát hangsúlyozta. Elmondása szerint bár sok uniós kezdeményezés indult az utóbbi években, ezek nem tudják ellensúlyozni az egyes tagállamok - egyre szélesebb körben alkalmazott - civilelles intőzkedéseit. Közös civil fellépésre van szükség, hogy uniós szintő jogszabályokkal adjanak erősebb védelmet a civil társadalom szereplőinek szerte az EU-ban.

A sokszínű témákat összeköti, hogy egyiket sem lehet önmagában megoldani, az európai demokráciák gyengülését, a társadalmi kohézió széthullását és a környezeti válságot együtt kell kezelni, komplex megoldásokra és egymásra épülő stratégiákra van szükség. A civil szervezetek megjelent képviselői hangsúlyozták:

“Nem működhet jól egy társadalom, ha a környezet körülötte élehetetlen. A környezetet pedig csak egy demokratikus, szolidáris és fenntartható társadalomban tudjuk megvédeni.”

A rendezvényekre szeptember eleje és december közepe között, Budapesten kerül sor nemzetközi szakértők, civil szakemberek és EU-s tisztségviselők bevonásával, az eseményekre várják az érdeklődő szakmabeliek és a témákban aktív civil szervezetek képviselőit. Minden rendezvényen javaslatcsomag is készül, amelyben a résztvevők ajánlásokat fogalmaznak meg az adott témában az uniós vezetőknek és nemzeti kormányoknak.

További kérdés esetén keresse:

Farkas Bálint
kommunikációs koordinátor
Civilizáció
civilizacio.kommunikacio@gmail.com
+36704088280

Horányi Tibor
alelnök
Nagy Tavak Szövetség
nagytavak@gmail.com
+36305999923

HÁTTÉRANYAG

Az EU Elnökség intézménye és a magyar elnökség

Az EU egyik legfontosabb szervének, a Tanácsnak az elnökségét félévente más-más uniós tagállam adja. E féléves időszak során minden szinten a soros elnökség vezeti a tanácsi üléseket, így biztosítva a Tanácsban az Unió munkájának folytonosságát. Az elnökséget betöltő tagállamok hármas csoportokban, az úgynevezett elnökségi triókban szorosan együttműködnek egymással. A trió tagjai hosszú távú célokat tűznek ki, és közös programot készítenek, melyben meghatározzák azokat a témákat és lényeges kérdéseket, amelyekkel a 18 hónapos időszak során a Tanács foglalkozni fog. E program alapján a három ország mindegyike elkészíti saját részletesebb féléves tervét is. A jelenlegi triót Spanyolország, Belgium és Magyarország alkotja.

Magyarország, 2024. július 1. és december 31. között látja el az elnöki tisztséget. A kormány feladata, hogy koordinálja az EU működését és az uniós jogalkotást, illetve a választások utáni zökkenőmentes átmenetet a következő ötéves ciklusba.

A magyar elnökség programja hét prioritás köré épül: új versenyképességi megállapodás elfogadása, az európai védelmi politika megerősítése, következetes és érdemeken alapuló bővítéspolitika, az illegális migráció megfékezése, a kohéziós politika jövőjének kialakítása, gazdaközpontú uniós agrárpolitika, és a demográfiai kihívások kezelése.

A Civil EU Elnökség

A magyar EU Elnökség prioritásai közül több fontos társadalmi ügy is kimaradt, a Civil EU Elnökséget elindító civil szervezetek ezekre szeretnék felhívni a figyelmet három prioritás, a demokrácia, a szolidaritás és a zöld átállás mentén. A szervezők hét témában hét nemzetközi konferenciának és workshopnak adnak helyet európai társszervezetek és nemzetközi szakértők bevonásával.

A szervezők a kezdeményezéssel hagyományt is szeretnének teremteni, hogy hosszú távon is elősegítsék a civil társadalom kapcsolódását a hivatalos elnökségi programokhoz. Ahogy a magyar EU elnökséget a lengyel követi, úgy a Civil EU Elnökség stafétáját is lengyel civil szervezetek viszik majd tovább 2024. januárjától.

A magyar Civil EU Elnökség tervezett programja:

1. **Vízügyi ellenállóképesség az EU-ban**

Időpont: szeptember 12-13

Helyszín: Magnet Közösségi Ház

A jelenlegi Európai Bizottság egyik kiemelt témája volt az EU vízügyi rugalmassági stratégiája, amely a 2024 májusában szervezett EU Zöld Hét témája is volt. A vízügyi ellenálló képességét egészséges édesvízi ökoszisztémák révén lehet javítani, ami a hosszú távú élelmiszerbiztonság, az ivóvízellátás, és a klíma alkalmazkodás miatt is kiemelkedően fontos.

A magyar EU elnökség hivatalos programjában a vízellátás kérdése sajnos csak marginálisan szerepel, holott ez a kérdés nem csak természetvédelmi, de mezőgazdasági, élelmiszerbiztonsági szempontból is nagyon fontos. Az EU Víz Keretirányelve azt a célt tűzte ki a tagállamok elé, hogy 2027-re minden felszíni és felszín alatti víz állapota legalább jó legyen. Sajnos ettől a céltől még nagyon messze vagyunk az EU-n belül.

Azért szervezzük ezt a konferenciát, hogy a következő Európai Bizottság 2024 és 2029 közötti időszakában a víz ellenálló képesség stratégia továbbra is az EU napirendjén maradjon. Felhívjuk a figyelmet mind a szennyezésekből és a túlzott víz felhasználásból eredő problémákra, mind azokra a jó gyakorlatokra, amelyek a jelenlegi rossz tendenciákra megoldást kínálhatnak.

Program szervezője: Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége és Fertő tó Barátai Egyesület

További kérdések esetén keresse: Kun Zoltán, 06203606886

2. **Az erdők helyzete az EU-ban**

Időpont: október 3-4.

Helyszín: Budapest, MTA Humán Tudományok Kutatóháza

Az EU 2030-ig szóló erdészeti stratégiája határozott jövőképet és konkrét intézkedéseket határoz meg az uniós erdők mennyiségének és minőségének javítása tekintetében. Ehhez szorosan kapcsolódnak az EU Biodiverzitás Stratégiájában megfogalmazott célok az öreg erdők fokozott és azonnali védelmével és az erdők állapotának monitoringjával kapcsolatban.

Több olyan kulcsfontosságú jogalkotási eszköz, amelyek kiemelkedő jelentőségűek erdeink állapotának javításához, további tárgyalásokat igényelnek. Ezek közé tartozik az is, hogy az európai erdők szénmegkötő képessége az elmúlt években jelentősen csökkent. A Forest Defenders Alliance rávilágított arra, hogy jelentős problémát okoz az, hogy az elsődleges erdei biomassa energetikai felhasználását az EU Megújuló Energia Irányelve megújuló energiaforrásnak tekinti.

A konferenciánk fő célja, hogy tudományosan megalapozott érveket és a civil társadalom véleményét eljuttassa az egyes klímaváltozással, erdőkkal és energetikával kapcsolatos tárgyalási folyamatokban résztvevő kormányzati és bizottsági szakemberekhez.

Program szervezője: Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége

További kérdések esetén keresse: Kun Zoltán, 06203606886

3. Igazságos zöld átállás az EU-ban

Időpont: 2024. október 14-15.

Helyszín: Budapest, FűSzi 1094 Budapest, Páva utca 30.

A Zöld Jogi Platform többek között arra szeretné felhívni a figyelmet, hogy a klímaváltozás hatásai fokozottan érintik az eleve hátrányban lévő társadalmi csoportokat és sajnos a problémákra adott válaszok, a klímaválság kezelésére kidolgozott megoldások is okozhatnak további hátrányokat és hozzáférés nehézségeket, tovább növelhetik az egyenlőtlenségeket. Ezt szeretnénk elkerülni és az alacsony jövedelmű és gyenge érdekképviseléssel bíró közösségekben is lehetővé tenni az alkalmazkodást. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele az Európai Zöld (átmenetet biztosító) Megállapodás, (European Green Deal) igazságos megvalósulása.

A Zöld Jogi Platform nem tartja elégségesnek, hogy az Európai Bizottság szociális elemekkel is tervezi támogatni az átállás veszteseit, ezzel párhuzamosan a gyengébb kondíciókkal rendelkező társadalmi csoportok (pl. Roma, menekültek, bevándorlók, nők és az oktatásból, munkaerőpiacról kiszorult nem tanuló-nem dolgozó fiatalok) egyenlő részvételét elősegítő hátrányt kiegyenlítő intézkedéseket kell tenni, biztosítani kell, hogy bekapcsolódhassanak a megvalósítás különböző szintjein. Különösen fontos, hogy a nemzeti szinten értelmezhető kockázatok kezelésre javasolt négy cselekvési kategória (1. jobb kormányzás 2. a kockázatviselők megerősítése, eszközökkel segítése 3. a strukturális politikák jobb alkalmazása a klímaváltozás elleni küzdelemben 4. a klímaváltozással szembeni ellenállóképesség finanszírozásának a megfelelő előfeltételei) számításba vegye a hátrányaikat és a beavatkozásra meghatározott akció-területeken a hátrányos helyzetű közösségek és szervezetek részvétele biztosítva legyen és részesüljenek a természetes ökoszisztéma, a víz, egészség, élelmiszer, infrastruktúra és épített környezet és a gazdaság területén tervezett változások és a kockázatok csökkenésének az előnyeiből.

Az eseményen résztvevő civil szervezetek és önkormányzatok delegáltjai a Zöld Jogi Platform szakértőivel közösen ajánlásokat fogalmazunk meg az Európai szintű és a nemzeti szintű döntéshozás és megvalósítás irányába.

Program szervezője: Zöld Jogi Platform

További kérdések esetén keresse: Bari Jutka, telefonszám +36705646371

4. Nők a közéletben

Időpont: október 19.

Helyszín: egyeztetés alatt

A magyar EU elnökség – [hivatalos anyaga szerint](#) – kiemelten elkötelezett az esélyegyenlőség előmozdítása iránt, ugyanakkor a hazai megnyilvánulások elsősorban demográfiai szempontúak, a női szerepeket leginkább a családon belül, az anyaságra korlátozzák, több, a nők helyzetének szempontjából lényeges aktuális problémát ugyanakkor nem érintenek – ami kérdéseket vet fel a nemek közötti egyenlőség megítélésével kapcsolatban. Állításunkat támasztja alá a 2023-as CEDAW bizottság lesújtó értékelése a magyar nők helyzetéről: a jelentés szerint Magyarországon súlyos rendszerszintű hiányosságok tapasztalhatók, amelyek tovább mélyíthetik az egyenlőtlenségeket és veszélyeztethetik a magyar nők és lányok biztonságát. További számos statisztika, publikáció és kutatás is bizonyítja, hogy Magyarországon a nők és férfiak egyenlőségét érintően több témában továbbra sincs érdemi változás.

A konferencia fő célja, olyan javaslatok megfogalmazása, amelyek elősegítik minél több nő közéleti szerepvállalását és, adott esetben a politikai pálya felé orientálását, amelyet a hazai viszonyokra rákérdező kérdőív eredményeinek összegzése, a téma neves szakértőinek előadásai és a résztvevőkkel tartott workshopok fogják megalapozni.

Az esemény előkészítéseként a nők jogai iránt érdeklődő laikus és szakmai közönséget egyaránt megszólító podcast-sorozatot indítunk.

A fentiek együttes célja olyan markáns cselekvési tervek bemutatása, amelyek ellenpontoszhatják a következő EU Elnökség agendájából kimaradt rendkívül fontos és aktuális témák hiányát.

A program szervezője: MENŐK, Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség (Női Érdek), JÓL-LÉT Alapítvány, Magyar Anyák

További kérdések: Pákozdi Éva 0620 913 6854 / Hajnal Edina 0630 129 9068

5. Roma civil és kormányzati párbeszéd erősítése

Időpont: 2024. november 15.

Helyszín: Budapest, Európa Pont

Román, szlovák, cseh, bolgár és magyar roma civil hálózatok aktivistái, és miniszteriális partnereik találkoznak Budapesten 2024 november közepén.

A meghívottak bemutatják, hogy a meghívott országokban milyen gyakorlata van a civil-kormányzati szakmai egyeztetéseknek.

2026-ban minden országnak frissítenie kell roma stratégiáját. Ezt a munkát már 2024-ben el kell kezdeni. A meghívottak bemutatják, hogy országaikban hogyan dolgoztak a stratégiák összeállításán, hogyan terveznek dolgozni az aktualizáláson, illetve a szándékok szerint milyen szerepet kapnak, a roma civil szereplőknek a megvalósításban és monitorozásban.

A találkozótól azt várjuk, hogy a megosztott jó példák támogatják a négy ország roma civil hálózatainak párbeszédre és egyeztetésre irányuló erőfeszítéseit, és az egyes országok kormányzati szereplőit állásfoglalásra, cselekvésre és elkötelezettségre ösztönzi.

A zárt találkozót egy nyilvános, a meghívott, más országokból érkező roma aktivistákkal megszervezett sajtónyilvános beszélgetés követi, melyen bemutatjuk az előző napi egyeztetés legfőbb eredményeit is.

Program szervezője: Autonómia Alapítvány, Egalipe hálózat

További kérdések esetén keresse: Nun András 0620 801 9073

6. Az európai akkumulátorstratégia és ennek magyar megvalósítása

Időpont: november 22.

Helyszín: Budapest, VDSZ székház

Akkumulátor iparági Stratégiájának megvalósítására hivatkozva a magyar kormány túlzott fejlesztésekbe fogott hazánkban. Az iparág erőltetett fejlesztése jelentős környezeti és iparbiztonsági kockázatot jelent. A konferencia során a helyi tapasztalatok alapján mutatjuk be az akkumulátor iparág fejlesztésének árnyoldalát megvizsgálva a hulladékgazdálkodás kérdését is.

A magyar kormány számos külföldi befektetőt is vonzott, hogy járműakkumulátor-gyárakat hozzanak létre Magyarországon. Miközben

Európának a villamosított mobilitás irányába kell elmozdulnia, az autók akkumulátorok gyártása jelentős környezeti és társadalmi hatásokkal jár, például potenciális vízhiánnyal, szennyezéssel vagy a földhasználat megváltozásával, beleértve az érzékeny területeket is.

Ezen túlmenően az akkumulátor gyárak ellátásához szükséges lítium kitermelése jelentős hatással jár a bányászat által érintett közösségekre. Az új bányatelepek, például Szerbiában, Spanyolországban és Portugáliában, máris tömeges tiltakozásokat váltottak ki. A konferenciánk során bemutatjuk, hogy miért szükséges a) a tájékoztatáshoz való jog biztosítása az akkumulátor iparági gyárak által érintett valamennyi közösség számára, b) rákényszeríteni az akkumulátor gyártókat, hogy az összes uniós jogszabállyal összhangban a legmagasabb szintű környezetvédelmi és szociális normákat kövessék, és c) a környezeti hatásvizsgálati eljárásokban az akkumulátorgyárak lehetséges helyszínei fokozott vizsgálata, és az érintett közösségek és a civil társadalom előzetes tájékoztatása.

Program szervezője az AKÁRTEIS ernyőszervezet és a GÖD-ÉRT Egyesület.

További kérdések esetén keresse: Töplerné Szaszko Andrea, 0630 184 2000

7. A civil társadalom helyzete az EU-ban

Budapest, 2024. november (szervezés alatt)

Az elmúlt 5 évben több olyan, fontos uniós szintű kezdeményezés indult el, amelyek válaszokat keresnek a civil szervezetek mozgásterének egyre több tagországban észlelhető szűkülésére. Mivel a probléma messze nem csak Magyarországot érinti, átfogó uniós civil stratégiára van szükség a civil társadalom védelmére, a civil szervezetek támogatására és a társadalmi párbeszéd megerősítésére. Mindehhez a következő években is szükség van az európai szintű érdekérvényesítésre, hogy a civil társadalom ügye a következő ötéves időszakban is megkapja a kellő figyelmet az EU intézményeitől, a már megindult jogalkotás ne haljon el, és akár újabb kezdeményezések is születhessenek.

A program szervezője: Ökotárs Alapítvány, Társaság a Szabadságjogokért (TASZ)

Kérdés esetén keresse: Móra Veronika, Ökotárs Alapítvány, 0620 411 4727

A Civil EU Elnökség szervezői a Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége és a Civilizáció koalíció.

Megvalósító partnerek:

- AKÁRTEIS Szövetség
- Autonómia Alapítvány
- Egalipe Hálózat
- Fertő-Tó Barátai Egyesület
- Göd-Ért Egyesület
- Jól-lét Alapítvány
- Magyar Anyák
- MENŐK Egyesület
- Női Érdek
- Ökotárs Alapítvány
- Társaság a Szabadságjogokért
- Zöld Jogi Platform

Honlap: <https://civilpresidency.hu/>

